

СУМНІВНА НАУКОВІСТЬ, НЕПРАВДИВІ РЕКВІЗИТИ

Кіндеревич А. В., Аршинов В. А.
Основы полевой физики. — 2000. — 500 с.

Рецензуючи цю працю, редакція змушена відступити від традиції наводити відомості про видавництво, в якому її надруковано, оскільки, як з'ясувалося, вони не відповідають дійсності.

Згідно з даними, зазначеними на обкладинці книги, її надруковано у 2000 р. у видавництві «Наукова думка». Втім, це видавництво жодною мірою не причетне до появи книги під такою назвою (як, до речі, і будь-яких інших творів А. В. Кіндеревича та В. О. Аршинова).

Що ж до змісту книги, то ось як його оцінили в Інституті теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України:

«Праця являє собою видання ненаукового характеру, в якому робиться спроба ревізії сучасної фізики, яка, на думку її авторів, зазнає «глибокої кризи». Ідеологічною основою праці є спекуляції відносно складних завдань, що постали на сучасному етапі розвитку науки, і неперевірені факти — такі, як «опыты Козырева и других», та їхня інтерпретація. Численні гіпотези, які пропонуються авторами, виникають як наслідок неправильного розуміння ними суті більшості фізичних явищ. Характерною у цьому плані є глава XXV, де обговорюються питання космології. Твердження авторів про те, що нібито у моделі Фрідмана Всесвіт «имеет конечный радиус» і запитання на зразок «что находится за окружностью?», демонструють цілковите нерозуміння ними термінів, які використовуються у сучасній космології. Можна навести й багато інших аналогічних прикладів, якими аж рясніє ця книга.

Загалом вона являє собою суміш інтуїтивних, нічим не підтверджених положень з різних галузей фізики. Автори вільно поводяться з математичними виразами, які здебільшого тут не лише помилкові, а й взагалі не мають жодного смислу. (Див. з цього приводу, наприклад, § 16, де наводиться «формула» для обчислення швидкості світла, яка активно використовується далі по тексту.) Автори не звертають жодної уваги на те, що фізичні величини, як правило, мають певну розмірність. Показово, що ці помилки є типовими практично для всіх дилетантів, які претендують на революційні зміни основ сучасної фізики.

Видання такої праці у вигляді окремої книги може завдати великої шкоди студентам, учням шкіл і гімназій, а також усім тим, хто, не маючи глибоких базових знань, забажає ознайомитися з її сторінок із сучасним станом фізики та перспективами її розвитку у майбутньому».

Такою є думка фахівців щодо наукового рівня книги. З огляду на цю оцінку цілком зрозуміла позиція видавництва «Наукова думка», яке подало позов на авторів книги про захист ділової репутації та відшкодування моральної (немайнової) шкоди, завданої поширенням неправдивої інформації. Однак навіть у тому випадку, якщо б науковий рівень книги не давав приводів для серйозної критики, все одно несанкціоноване використання імені видавництва було б протиправною дією, оскільки порушувало б його законні інтереси.

Суд прийняв рішення про спростування відповідачами причетності видавництва «Наукова думка» до випуску в світ книги А. В. Кіндеревича та В. О. Аршинова і зобов'язав їх опублікувати відповідну заяву. Ось її текст:

«З а я в а. Автори книги «Основы полевой физики» Кіндеревич Анатолій Володимирович та Аршинов Вадим Олексійович заявляють про непричетність видавництва Національної академії наук України «Наукова думка» до виходу в світ цієї книги. У зв'язку з виходом книги накладом 1000 примірників, де видавцем зазначено видавництво «Наукова думка», приносимо свої вибачення Академії наук України, видавництву «Наукова думка», читачам книги».